

pe c. 1. n. 21. ubi dicit, quod filii qui sunt absentes, licet non sustententur à parte, tenentur mittere ad patrem, quod lucerant ultra id, quod ad suam decentiam sustentationem, & honestam recreationem, & alias elemosynas est necessarium. At vero, si habita parentum benedictione, & licencia profecti sint, talibus verbis prolatis ab eisdem parentibus, quibus significant se liberam proficentibus filiis facultatem committere dispensandi, ac disponendi de his, quae lucrat fierint, poterunt hinc lucra libere sumere, ut dicam *capite sequenti*, *dubitatione* 25.

D U B I U M X V I I I .

An filius, qui semel est extra patriam potestatem, possit aliquo casu ad eamdem potestatem restituiri, & an possit pater aliquando cogi ad emanuelpandum filium, & sic ad sua potestate liberandum.

1. *Sit prima conclusio: in quatuor casibus cogi potest per judicem pater eximere filios à sua potestate.* Primum est, si in filiorum punitione nimis inhumanius sit. Secundus, si filias ad mortuariam proficeret. Tertius est, si quid patri legeretur hac legi, ut filium emanciperet: tunc enim si legatum admittat, emancipare cogitur. Quartus est, si aliquis privignum, id est, *suscensio*, dum impubes est, adoptet, si ubi hic pubertatem nadus fuerit; recipiat sibi dannum adoptionem patre, & probet coram iudice, cogere adoptans à sua potestate exire. Huius quatuor casuum sunt ex iure communis, & eos docet lex 18. tituli 18. part. 4. & ibi *Gregorius & Mentalis*.

2. *Secunda conclusio: si filius à patre emancipatus, si ingratum se praebeat, scilicet si injuriarum verbis, aut factis patri irroget, potest ad patrem potestatem reduci.* Ita diliponit lex 19. *codicis titulus*. Quod intelligitur, quando filius voluntarius est à patre emancipatus: tunc enim cum emancipatio fuerit gratuita, & gratia huic filius ingratis fuerit, merentur propter ingratitudinem hac gratia privari. Si vero coactus à iudice emanciparetur, non ob id reducetur filius in patrem potestatem. Ita aliqui, quos referunt, & sequuntur *Gregorius Lopez ibi*. Similiter non redit in patrem potestatem per ingratitudinem, quando non ab ipso patre, sed à lege est emancipatus. Sic *Gutierrez de la Hera*, *quasi*, & *differ.* Q. *sui*, n. 122. *Orosius* *lege qui liberis*, n. 4. & C. 5. ff. *de auctor.*

C A P U T II .

De peculio, ejusque generibus.

S U M M A R I U M .

Dub. 1. *Quid, & quinplex sit peculium, & quid differat inter peculia.*

1. *Quid sit peculium castrense, & quasi castrense, profectum, & adventitium, & que peculia in speciali dicantur castrensis.*

3. *Quae peculia sunt quasi castrensa.*

4. *Quae peculia adventitia.*

5. *An patris sit diribetur adventitia filii.*

6. *An tenetur pater inventarium sacre, cum adventitia filii recipiat.*

7. *Quae peculia sunt profectilia.*

8. *An filio, qui patri per exercitus filii ministrat, ac rei familiari paternae curam gerit, tamque administrat, tenetur paterni laborum mercatum, seu salarium solvere, & si ipse non solvit, an ipsi mortuo, tenetur solvere reliqui fratribus salarium (inquam) quod extraviso similiter ministeriū solvere.*

9. *An quicquid filius/familias pecunia patris acquirit, vel in rebus patris, censendum sit profectum.*

10. *An quando vivente patre, filius aliquis acquisivit, nec consenseret patre, cuius ex bonis parta sunt, censenda sint profectio.*

11. *An si patre dilapsa bona adventitia filii, & illa consumata, possit filius, defuncto patre, petere a reliquo fratribus cedebus hoc damnum sibi restituiri.*

12. *An patre in aliquibus castis non habens usumfructum in bonis adventitiis filii/familias.*

13. *An hic castus pater recipiat usumfructus communitatum.*

14. *An donatio, vel remissio usumfructus per patrem filio facta possit revocari per alios fratres, tamquam inofficio, & talis filius tenetur in divisione hereditatis eam conferre cum aliis fratribus.*

15. *An remissio tacta usumfructus sat sit, ut filius illum sibi capiat, & talis remissa, seu donatio vultat statim, & sit irreversibile, vel sit revocabile usque ad mortem patris.*

16. *An in legitima debita à matre, vel ascendenteis ex linea materna, & similiter in tercio bonorum, possit mater, vel ascendentes hanc conditionem posse, & usumfructus non acquiratur patri.*

17. *An si extraneus simul patrem, & filius/familias instituerat.*

Gregorius Lop. & Montalbus ibi, & Sylvestr peculium 1. qu. 1. Angelus num. 2. Armill. & Tabien. num. 1. Navar. c. 17. Latina, & Hisp. num. 141. & omnes id tenent.

3. *Secundo, etiam eis castrense, quod filius acquirit ratione officii, sive per mare, sive per terram exerceatur, ad bellum necessarii. Ita colligitur ex eisdem legibus, & non tantum Sylv. ibidem, & Navar. in Hispan. d. nn. 141.*

4. *Hinc fit calrente esse, quod nauta, remiges, patrini, sive alii officiales in triremibus, vel navibus acquirunt ratione horum muniorum. Ratio, quia illicet mania ad bellum necessaria sunt. Sic colligitur ex dictis legibus, & non tantum Navar. Hisp. dicto num. 141. qu. 11. 1. Armill. ibi, num. 7. Tabien. ibi, num. 7. Ang. num. 4. Gregor. Lopez, peculium 1. qu. 11. 1. 6. vers. defos lagares. Ubi vulgariter doceatur, lucra quiesca in mari per militem maris, calrente efficitur, patet etiam ex 1. 7. ff. de honor, posse, ex regim milii. Hoc tamquam intelligentem venit, quando ex causa publica officium hoc obvenit, secundum ex privata causa, ut pro mercibus, & hujusmodi. Ita Sylv. Tab. Ang. Arm. ibid. Item intelligitur, quando non efficit in bello injuncto, sed iudice, quia iniunctum bellum non est publica causa, nec ad bonum commune ordinatur. Sylv. Tab. Arm. ibid.*

5. *Tertio, calrente est, quidquid filius in militia acquirit, alias nisi militaret, minimè parturus, si enim alias sine milita parturus esset, non erit calrente. Colligitur ex dicta 1. calrente, cum ibi notatis. Sic Sylv. q. 1. Ang. num. 3. Tab. & Armill. num. 7.*

6. *Quarto, calrente est, quod filius ratione custodias alijus castelli, vel arcis, id est, fortaleza, lucratur, 1. 6. tit. 17. 1. 7. vers. civica, & hec sententia est multo verior.*

7. *Tandem calrente est quidquid filiofamilias militi datur a parentibus, cognatis, vel aliis quibuscumque, miles, & 1. calrente, ff. de pecul. castrensi. Ratio, quia hoc donum ratione militis comparatur. Ita Navar. Hisp. dicto num. 141. Gregor. Lopez par. 3. tit. 2. 1. 2. vers. De las soldadas, Montalb. p. 4. tit. 17. 1. 6. vers. Civita, & lib. 3. legum for., tit. 4. 1. 7. vers. sic. 1. Rey, Segura 1. Imperator, ff. ad Trebello, num. 27. Bart. 1. 1. 7. vers. 1. 6. tit. 17. 1. 2. vers. en las escuelas. Matalb. 1. tit. 17. 1. 7. vers. civica, & hec sententia est multo verior.*

8. *Quinto nota, esse grave dubium de stipendio Notariorum, seu tabellionum (idem enim est in iure Notarius, & tabellio), ut notari Sylvestr. verb. tabellio, in principio). Triplex est sententia.*

9. *Quidam abolitio dicunt, esse quasi castrense, quia officium est publicum. Sic gloss. l. fin. vers. Memorabilis, C. de insuff. testam. Navar. Lat. & Hisp. c. 17. num. 142.*

10. *Secunda sententia distinguunt, & dicit acquisitionem per Notarios communes non esse quasi castrense, bene tamen acquistum per Notarios, seu scribas communis, vel dominorum, vel officialium, qui falarium ex publico debent habere, & hoc tenet non tantum de salario publico, sed etiam de stipendio, quod tales scribe à privatis acquirent. Sic Sylvestr. peculium 1. 9. 10. Tab. num. 3. & Armill. num. 9. & 3. Ang. num. 4. sed Angelus non explicat id procedere etiam de salario, quod à privatis acquirunt; cetero id ex implicito. Et quod hanc partem, scilicet etiam, quod à privatis acquirunt, esse quasi castrense, probari possit, quia non videtur major ratio de Advocatis, quam de scribis, sed quod illi à clientulis loco stipendii accipiunt, est quasi castrense: ergo.*

11. *Tertia sententia docet id, quod scribē acquirunt ratione munii ex stipendio publico, ut si sint filii, vel pauperum scribē, esse quasi castrense: quod tamen acquirunt per stipendio à privatis, non esse quasi castrense, sed adventitium. Ratio, quia reputatur officium quadammodo vel. Sic Baldus, 1. c. insuff. testam. & 1. 6. tit. 17. 1. 7. vers. 1. Rey, Segura 1. Imperator, ff. ad Trebello, num. 27. Bart. 1. 1. 7. vers. 1. 6. tit. 17. 1. 2. vers. en las escuelas, & 1. 2. tit. 2. part. 3. vers. los efrivianos, & dicit illam legem per hoc tentativa facere. Dicit enim esse quasi castrense, lo que ganan los efrivianos en razan de las soldadas, que ganan en las cortes del Rey, o en las ciudades, o en las villas. Et hanc sententiam viso Baldus, Gregorio Lopez, judicavit Hispani quidam vir valde doctus probabilior, & confulsi de hac re Patrem Doctorem Henriquez, qui in quadam epistola ad me suo nomine subscripta respondebat verba: *Dura videtur hac sententia Baldi*, & *Gregorii Lopez*, *sed est vera, quia in his, quorum actus relevantur ad epus servile in seipso probatum, ut quod tabellio scribat, vel transcribat, stipendium non debet conferi quasi castrense, id est, quasi liberale, & privilegiatum, nisi quando stipendium est publicum, scilicet pro causa filii, & pauperum designatum a lege, vel iudice. Quare hac sententia ut probabilior teenda est.**

12. *Tercia, quasi castrense est, quod officium arbitrorum non esse quasi castrense, quia officium est publicum, arbitrum non esse quasi castrense, fed adventitium. Ratio, quia cum infames postular esse arbitri, non dicuntur hi militare, nec munium horum dictum publicum. Ita Baldus, 1. c. de bonis qua liber. Gregor. Lopez, p. 4. tit. 17. 1. 7. vers. 1. 6. tit. 17. 1. 2. vers. en las escuelas. Latina, & Hisp. num. 142. Sylvestr. peculium 1. qu. 1. Ang. num. 3. Armill. & Tabien. num. 3. Similiter stipendium Medicorum est quasi castrense, ut patet ex eisdem legibus, & eadem ratione, & tenet idem Doctores, notantque Tab. & Arm. non tantum stipendium publicum, quod Medicorum, scilicet pro causa filii, & pauperum designatum a lege, vel iudice. Quare hac sententia ut probabilior teenda est.*

13. *Quarta sententia, quasi castrense est stipendium Magistrorum cuius ex septem artibus liberalibus. Ratio est, quia munium hoc publicum & liberale est, 1. c. multa, C. de bonis qua liber. 1. c. antiquis, C. de insuff. testam. & p. 2. tit. 2. 1. 2. Gregor. Lopez ibi, vers. en las escuelas. Navar. citata, Lat. & Hisp. num. 142. Sylvestr. peculium 1. qu. 1. Ang. num. 3. Armill. & Tabien. num. 3. Similiter stipendium Medicorum est quasi castrense, ut patet ex eisdem legibus, & eadem ratione, & tenet idem Doctores, notantque Tab. & Arm. non tantum stipendium publicum, quod Medicorum, scilicet pro causa filii, & pauperum designatum a lege, vel iudice.*

14. *Alterum est, stipendium affessorum iudicatum esse quasi castrense, quia reputatur officium publicum. Ita habetur expressio l. velut, C. de affessoribus, & docet ibi glossa, quae etiam docet idem 1. fori, C. de advocatis, ubi etiam Bartol. Sylvestr. peculium 1. 9. 10. Arm. ibi, num. 3. Tab. num. 3. Ang. num. 7. & hoc non tantum verum est, si falarium publicum habeant, sed etiam si non habeant, sed à privatis, quia debetur eis falarium publicum. Sic Arm. ibi, & idem aperte videtur, quod reliqui castrense, ut patet ex eisdem legibus, & eadem ratione, & tenet idem Doctores, notantque Tab. & Arm. non tantum stipendium publicum, quod Medicorum, scilicet pro causa filii, & pauperum designatum a lege, vel iudice.*

15. *Septimum stipendium artificum mechanicorum, ut fabri lignarii, latomi, camentarii, &c. licet publicum efficitur non esse quasi castrense. Ratio, quia officium non est publicum, & liberale, sed vile, & servile: licet in operibus communibus laborarent. Sylvestr. peculium 1. qu. 9. Arm. num. 3. Salycetus 1. fi. C. de insuff. testam. Tab. verbo peculium, num. 3. Angel. num. 6. Baldus, quem rei ac sequitur Gregor.*

DUBIUM IX.

An quidquid filius familias pecunia patris acquirit, vel in rebus patris, censendum sit profectum.

Hoc dubium pendet à precedenti, & scđ eadem est utrūque refutatio. Certum est, rotum est profectum in acquisitione nulli filii laboris, & industria incederet, ut si fundum locaret, vel mercator, ut negotiatur, pecuniam paternam traderet, vel censum exilii constitueret.

At dubium est, quando filius familias labor, & industria simul cum pecunia paterna concurrit. Duxit est sententia.

Prima, totum lucrum esse profectum, quia leges absolute docent, acquistum pecunia patris esse profectum. Sic Speculator, quem refert, ac sequitur Sylvester pecuniam 1. quæst. 1. in fin. & quæst. 12. Glos. l. cum oportet, C. de bonis que liberi, Iason l. illud, C. de collat. Azor, & Fulgus, quos refert, & sequitur Greg. Lopez p. 4. tit. 17. l. 5. vers. 10. cœlos. Navar. Latin. & Hispan. l. 17. num. 144. cum iuratio- na infra ponenda.

Secunda sententia docet, lucrum illud esse mixtum, scilicet partim profectum, quatenus à pecunia patris procedit: partim vero adventitium, scilicet quatenus ab industria, & filii labore proficiuntur. Ratio, quia solum id quod ex pecunia patris procedit, dicitur profectum, sed tantum pro illa lucri parte tribuitur pecunia patris: ergo, item quia quod filius familias in illis sua industria, & labore acquirit, est adventitium; ergo & in hoc. Sic Anton. Gomez l. 29. Tauri, num. 24. Bart. Jacobus de Batrio, Ang. Bal- dius, Paulus, & communis dicta l. cum oportet. Montanus, l. 7. tit. 4. lib. 3. legum fori, ver. 2. Sequitur Segura l. 1. §. si viri, ff. de acquir. possess. num. 69. Tabern. verbo pecunium, num. 18. Ang. num. 11. Refusa l. 7. & alii per hos citati. Sic.

Prima conclusio: regulariter prior sententia est superior, quia filius ad eas operas tenetur patri, ut dictum est precedentie dubio.

Secunda conclusio, quando filius non teneretur alicet patrem, & tacite, vel expresse protestaret mercedem operarum sibi præstandom, vera est secunda sententia, ut dixi dubio precedenti, & tenet Navarrus ubi supra.

Tertia conclusio, si filius esset illegitimus, vel emancipatus, est etiam vera secunda sententia, ut probavi dubio precedentie, & tenet Sylv. ubi supra, & quæ ibi allegavit.

Quarta conclusio, si quando filius non negotiatur, pecunia paterna nomine patris sui, sed nomine proprio, vel nomine patris, & proprio, tunc etiam est vera secunda sententia, scilicet pecunia esse mixtum. Sic Gregor. Lopez ubi supra, plures referens.

Tandem nota, si non constet, quantum lucrum pecuniae, quantum labore, industriæ tribuendum sit, dimidium pecuniae, & dimidium labore tribuendum est: sicut cum duo societas contracta inveniunt, dimidium pecuniae, & dimidium industria in dubio tributari, ut et glos. junct. textu l. 1. C. pro facio, & §. quod autem, tñst, per quas person. nob. acquir. Sic Segura, Anton. Gomez, Navarr. ubi supra.

DUBIUM X.

An quando filius aliquot, vivente patre, acquisivit, nec constare potest cuius ex bonis patra sunt, sunt profecta.

Glossa l. cum oportet, C. de bonis que liberi, tenet ex qualitate perforarum, & patrimonii id penitendum esse.

Sed Bart. Bald. & communis, ut refert, & sequitur Anton. Gomez l. 29. Tauri, num. 24. dicunt sententiam glossæ procedere, ubi filius patris bona administrabat: at ubi non administrabat, prælumentur in dubio adventitia. Quod intelligit cum Bart. quem refert, ac sequitur Sylv. ope- culum 1. g. 17. Ang. 24. nisi fulpicio delicti oriretur, si præsumeretur filium non ex patris bonis acquisuisse, scilicet habere jus ad uimfructum, at vero patrem recipere commodum talis uimfructus. Ita Ang. infra, per quas person. nob. acquir. quem sequitur, Iason, ut refertur Molina, & Gregor. Lopez ubi infra.

Verum hanc sententiam merito improbant alii, quia tunc parum prodebet filio jus, nisi commodum etiam recipiat: quare dicendum est in his casibus omnino filium acquirendum uimfructum, & commoditatem. Sic Molina lib. 1. de primog. c. 17. num. 33. Greg. Lopez p. 4. tit. 17. l. 5. ver. 1. si uimfructus Xarez q. majoratus, num. 15. 16. & alii per hos citati. Vide Molina, ibi, num. 23. & 19. 20. Joannem Garciam de- sens, c. 10. num. 45.

DUBIUM XI.

An si pater dilapidet bona adventitia filii, & illa consumat, posse filius defuncto patre pe- tere à reliquo fratribus cohereditibus.

Si prima conclusio: si pater ex talibus adventitiis non habeat ulumfructum, ut potest contingerere jura dicen- da in dubio sequent, tenetur pater, & per consequens ha- redes, restituere hoc damnum. Ratio, quia est res aliena, & si sui iuri est. Sic Salic. l. filii, C. famili. heret. num. 24. & ali, quos refert, & sequitur Gutiérrez de iuramento confirmatorio, 1. part. cap. 4. num. 20.

Secunda conclusio: si pater in talibus bonis habeat ulumfructum, & dilapidatio, & consumptio concernat fru- ctus tantum, ad nihil tenetur pater, & per consequens ne- que haeredes, quia fructus erant patris. Si vero dilapidatio, & consumptio concernat res substantias, si est modica, de illa non curatur inter patrem, & filium; si vero est ma- gna, & enormis, pater tenetur filio, & patre non restituente, tenentur haeredes, quia damnum illatum fuit in re aliena: sic idem Doctores.

DUBIUM XII.

An pater in aliquibus casibus non habeat usum- fructum in bonis adventitiis filiifamiliis.

Hic ponam, quæ jure constat: & dubius sequenti- bus, quæ circa causas hic ponendas dubia fuerint.

Quod est certum apud Autores, & jure constat, est in sepius casibus patrem non habere in adventitiis ulumfructum.

Primus casus, si pater remittat talen ulumfructum fi- liu, talis enim remissio valet. Ratio, licet enim donatio inter patrem, & filiumfamilias non valeat, id tamen tenet quando pater aliquid de suo patrimonio diminuit, hic vero non diminuit aliquid, sed tantum renunciat lucro legali.

Hic casus habetur l. cum oportet, C. de bonis que liberi, & ibi Bart. Cynus, Ang. Paulus, & omnes. Anton. Gomez l. 29. Tauri, num. 9. ubi plures refert. Navarr. c. 17. num. 143. Sylv. pe- culium 1. g. 3. Ang. num. 2. Tab. & Arm. num. 13.

Secundus casus est, quando bona relata sunt filiosfami- lias hac lege, ut ulumfructus non acquiratur patri, quia voluntas disponens est servanda. Aut. excipitur, C. de bonis que liberi. Ant. Gomez ibi, num. 10. Sylv. Ang. Tab. Arm. ibi, Nav. num. 14.

Tertius si pater una cum filio succedit alteri filio in ad- ventitio, uterque enim secundum ius commune succedit. Aut. defensio, C. ad Tertium, hoc casu pater non acquirit ulumfructum in ea parte, quia succedit alteri filius, Aut. Item hereditas, C. de bonis que liberi. Sic Ant. Gomez citans plures num. 12. Sylv. Ang. Tab. Arm. Nav. ibi.

Sextus nota, si non constet, quantum lucrum habere, quia ex cævatur, si filio defuncto filos parentes succedere, l. 7. Tauri.

Quartus casus, quando pater noluit affertit filio ad- eunti aliquam hereditatem, in illa enim pater non habebit ulumfructum.

Quintus casus est, quando pater incestas nuptias contra- xit.

Sextus, si patre minus legitimè divortium faciente bo- nis filii applicentur.

Septimus, si filius accipiat dotem patre non conser- vante, nec se obligante. Hos casus ponunt referentes le- ge Sylv. Ang. Tab. ubi supra, & Sylv. donatio 2. 9. 7.

DUBIUM XIII.

An bis casibus pater recipiat usumfructus Commoditatem.

Quidam enim dicunt filium esse usumfructuarium, id est, habere jus ad uimfructum, at vero patrem recipere commodum talis uimfructus. Ita Ang. infra, per quas person. nob. acquir. quem sequitur, Iason, ut refertur Molina, & Gregor. Lopez ubi infra.

Verum hanc sententiam merito improbant alii, quia tunc parum prodebet filio jus, nisi commodum etiam recipiat: quare dicendum est in his casibus omnino filium acquirendum uimfructum, & commoditatem. Sic Molina lib. 1. de primog. c. 17. num. 33. Greg. Lopez p. 4. tit. 17. l. 5. ver. 1. si uimfructus Xarez q. majoratus, num. 15. 16. & alii per hos citati. Vide Molina, ibi, num. 23. & 19. 20. Joannem Garciam de- sens, c. 10. num. 45.

DU-

DUBIUM XIV.

An donatio, vel remissio usumfructus per patrem filio facta possit revocari per alios filios, tam- quam inofficio, & talis filius teneatur in divisione hereditatis eam conferre cum aliis fratribus.

Prima conclusio: talis donatio, vel remissio usumfructus possit revocari per alios filios tamquam inofficio, id est, legitime nocens; quia non diminuit de patrimoniis aliquis; nec computabitur in tertio, & quanto bonorum, sed ultra can potest pater in aliis bonis in tertio, & quanto illum filium, vel quilibet alium meliorare; quia illi ulumfructus remissus non constetur esse de bonis, & patrimonio patris, ut docuit lib. 6. de matrib. disp. 4. num. 18. cum Doctores ibi citatis, Anton. Gomez l. 48. Tauri num. 10. Molina romo 1. de iust. tract. 1. disp. 8.

Secunda conclusio: talis filius, cui remissus est usumfructus, non tenetur in divisione hereditatis eam conferre cum aliis fratribus; patet l. cum oportet, §. fin. autem, C. de boni que liberi. Ratio, quia non est proprius donatio, & diminutio de patrimonio patris, sed remissio juris sibi competentis in filii bonis. Sic Anton. Gomez eodem num. 10. Molina ibi Tauri, num. 63.

DUBIUM XV.

An remissio tacita usumfructus sat sit, ut filius il- lum sibi capiat, & talis remissio, seu donatio valeat statim, & sit irrevocabilis, vel sit re- vocabilis usque ad mortem patris.

Nota remissionem tacitam dici, quando patre videute, & faciente filius percepit ulumfructum.

Secundo nota, certum est, talem remissionem tacita sat est, ut usumfructus sit filii; sic enim halter ex presle l. cum oportet, ver. fin. autem, C. de bonis que liber. & docent omnes Doctores citandi.

At dubium est, an talis remissio statim valeat & fiat irrevocabilis, vel revocari possit per patrem, dum vixerit, Triplices est sententia.

Prima tenet non valere statim eam remissionem, & sic posse quovis tempore à patre revocari, tam respectu usumfructus percipiendi in futurum à filio, quam respectu percepiti: non enim talis tacita remissio vim habet, donec morte patris confirmetur. Probatur ex dict. §. fin. autem, ubi habetur, ex tacita remissione lucrari filium ulumfructum post mortem patris; ergo antea non erat firma. Sic videtur te- nere glossa dicto ver. fin. autem. Idem tenet Azor. Jacobus Butrius, Faber, quos refert Tello l. 17. Tauri, num. 59. & eos sequitur num. 62. 63. 64.

Secunda sententia docet talem tacitam remissionem esse ab initio irrevocabilem, tam respectu temporis praeteriti, quam futuri. Sic Bald. dicto §. fin. autem, num. 3.

Tertia sententia docet hanc tacitam remissionem ab ini- tio validam esse, nec posse à patre revocari, respectu fru- ctuum, quos patre sciente, & faciente percepit filius: at poterit patre pro tempore futuro, scilicet ne filius ex tunc percipiat ulumfructum. Ratio, qui sciencia. Et patientis non extendit effectum suum ultra tempora quo praefat; ergo poterit pro tempore futuro revoca- ri, non autem pro tempore quo jam habuit effectum. Et hoc est, quod dict. §. fin. autem, appellat hanc diuturnam donationem, id est quasi de die in diem, & morte patris confirmari, quod totum scilicet usumfructum. Sic Paulus de Castro dicto §. fin. autem, num. 4. Bart. Cynus, Vitalis, quos refert, & sequitur Gutiérrez de iuram, confirmat. 1. p. c. 4. num. 14. Ant. Gomez l. 48. Tauri, num. 9. 10. & l. 29. num. 29. Molina romo 1. de iust. tract. 2. disp. 8.

Si conclusio: hæc tercia sententia videtur probabi- lior.

DUBIUM XVI.

An legitima debita à matre, vel ascendentibus ex linea materna, & similiter in tertio bono- rum, possit mater, vel ascendentis banc conditionem ponere, ut usumfructus non acquirat- tur patri.

Dublex est sententia. Prima dicit posse, Ratio, quia Aut. excipitur, C. de bonis que lib. absolutè permittit: talem conditionem. Item quia ex condicione non eronera, immò favorabilis filio. Sic glossa Aut. ut licet matre, & auct. in principio, vel. principium, & ibi Angel. de Perufo, Jacobus de Bellovio, Paulus Salye, Jacobus de Batrio, Iason, Bald. quos refert Anton. Gomez l. 48. Tauri, num. 11. & eam dicit esse communem Gutiérrez, c. quācumque patrem, q. nullum ad ligna paterna, num. 19. 20. & refert pro Menchacam, & Saarz, & ipse dicit abso- lute dubio esse veram, quando male suspicatur mater de moribus viri: ut quando male suspicatur malè, licet dubia, tenuerit non posse apponere tale gravamen.

Secunda sententia aliter non posse talem conditionem apponere in legitima, sed tantum in legitima residua, quod extraneis prelegare poterat. Patet Aut. ut licet matre, & auct. in principio, ubi sic dicitur: Sanctius licen- tia matri, & auct. & aliisque parentibus, poligamy relinquunt filii patrem, qui lege debetur, quod reliquum est sui substantiae donare sub hac condicione, ut usumfructus non queratur patris, si eam extraene relinquere poterat: unde nulla parentibus nati- litas nascetur. Hæc ibi. Ita Anton. Gomez eodem num. 19. Segura §. sed si fundum, leg. unum ex familia, ff. de leg. 2. num. 109. Suarez leg. quoniam in prioribus, C. de inoff. testamenti, 2. 1. Bart. Paulus de Castro, Fulgus, Philippus Cornelius Aut. excipitur, C. de bonis que liber, Alexander, & Fabianus relat. per Antonium Gomez: sed hæc sententia est multo verior ac tendenda: idem Molina romo 1. de iust. tract. 2. disp. 8.

DUBIUM XVII.

An si extraneus simil patrem & filiumfamilias influat heredes pro dimidia parte quilibet patre acquirat usumfructum in parte illa reli- eta filio.

Dublex est sententia. Prima non acquirere: tum quia Aut. item hereditas, C. de bonis que lib. statut, ut dum filius, & pater succedunt alteri filio, pater non acquirit ulumfructum: sed illa est alius simili, ergo: tum etiam, quia ex dispositione & voluntate defuncti illa videtur regularis intentio, & effectus institutionis, ut uterque haeres æque succedit in proprieitate, & ulumfructum. Sic glossa, Saly. Paulus de Castro dicto Aut. Item hereditas.

Secunda docet, patrem habere usumfructum in illa parte filii, Ratio, quia cùm Aut. item hereditas, correlative juris communis, quo debetur patri usumfructus in omnibus filii adventitiis, non est de casu de casum extendenda: sed illa solum loquitur de casu, quo pater, & filius succedunt alteri filio: ergo. Sic Jacobus de Arto, Cynus, Albericus, Ang. Philippus Cornelius dicta Aut. item hereditas, & communis, ut refert, & sequitur Anton. Gomez l. 48. num. 12.

DUBIUM XVIII.

An quando filius eximitur à patria potestate per mortem ipsius filii, vel ipsius patris, amittat pater usumfructum in ejus adventitiis?

Ratio dubitandi, quia usumfructus effectus est patria potestate; ergo hac cessante, ille cessabit. An vero quando publicantur bona patris, vel filii ob crimen he- redis, vel aliud, publicetur hic ulumfructus, vide. Molina ubi infra, disp. 9. de quo latè dixi lib. 2. epis. moralis in præcepta Decalogi, c. 16.

Prima conclusio: per filii mortem non finitur usumfructus, quem pater in ejus bonis habebat, sed retinetur quādū ipse pater vixerit. Ratio, quia licet patri potestate re- quiratur ad usumfructus acquisitionem, non tamen ut semel acquisitus daret. Et patet hoc l. finali, vñl. penult. Gutiérrez, sic Anton. Gomez l. 48. Tauri, num. 5. Tello l. 5. Tauri, num. 6. & 8. Molina lib. 1. de primog. c. 19. num. 20. & lib. 2. c. 9. num. 23. Pinelius C. de bonis mater, l. 1. p. 1. num. 39. Menchaca de succel. progr. lib. 1. §. 1. num. 39. Bart. Odofer, Alber. Ang. Saly. Paulus Cornelius, & communis dicta l. finali Montalbus lib. 3. fori, tit. 4. l. 7. ver. q. etiam notandum. Molina romo 1. de iust. erat. 2. disp. 9. hanc conclusionem probavi lib. 7. in præcepta Decalogi c. 13. num. 5.

3 Hinc

